

יביע אומר - הר גילה

פרשת לך לך | גליון 270
י' חשון תשפ"א
להפצת העלון / הארות / הקדשות
יעקב- 0528445949

זמני היום אופק ירושלים
מוצ"ש 18:41 | מוצ"ש ר"ת 19:21 | כניסת שבת 17:52

העלון מוקדש לפרשות והצלחת הגאון הגדול הר' בן ציון מוצפי בן סובה שליט"א | אסתר בת ראושנה | עמית בת תקוה | שיראל בת אור לרפואת- דניאל בן גול, דוד יהונתן דניאל בן סובה הי"ד | לע"ז- שרית אפרת בת רות. משה בן שמחה. משה בן מרים. שמחה בת רואשנה זיווג הנן-חומר בן מול. ורד פרחיה בת בתיה. שיר בת אסתר. רות בת רבקה | להצלחת- מתפללי בית כנסת "יביע אומר" הר גילה.

מורנו ורבנו הלכה למעשה

עפ"י גאון עוזנו מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
ובנו הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א

ברית מילה: א. מצות עשה לאב למול את בנו, וגדולה מצוה זו משאר מצות עשה, שיש בה צד כרת כשיגדל ולא ימול. וגם נכרתו עליה י"ג בריתות בפרשת מילה. ולא נקרא אברהם אבינו שלם עד שנימול. ובזכות המילה נכרת לו ברית על נתינת הארץ, והיא מצלת מדינה של גיהנם, כמו שאמרו חכמים (עירובין יט). שאברהם אבינו מציל מגיהנם היורדים לשם, לבד ממי שלא נימול. וכל המיפר בריתו של אברהם אבינו והניח ערלתו או משכה, אף על פי שיש בו תורה ומעשים טובים, אין לו חלק לעולם הבא.

ב. ראוי ונכון שהמוהלים יקיימו מצוה יקרה זו מבלי ליטול שכר, ולא יקחו אלא שכר ההוצאות של הנסיעות לברית, ולבדיקת התינוק, ושאר הוצאותיו בלבד. ואף שמעיקר הדין יכול לקחת גם שכר בטלה, דהיינו הזמן שביטל ממלאכתו כדי למול, מכל מקום ראוי שלא יקח גם שכר בטלה. ואולם מוהל שאינו רוצה למול בחנם רק בשכר, [שכר ממש ולא שכר ההוצאות] יש לבית דין לגעור במוהל זה.

ג. אם האב לא מל את בנו, חייבים בית דין למולו. ואם לא מלוהו בית דין, חייב הוא למול את עצמו כשיגדיל, [או לדאוג לכך שהמוהל ימול אותו]. ואם לא מל חייב כרת.

ד. אם עבר המוהל ומל את הבן שלא מדעת האב, אם האב מוהל צריך המוהל ליתן לו עשרה זהובים, כדין חוטף מצוה מחבירו. אבל אם אבי הבן כיבד מוהל אחר, ובא אחר וחטף ממנו את המצוה, פטור מלשלם לו. ובלאו הכי בזמן הזה אין בית דין מגבים סכום זה.

ה. אם האב אינו יודע למול, ויש כאן מוהל שאינו רוצה למול בחנם רק בשכר, והמוהל מתעקש שיתנו לו שכר על זה, ואין יד האב משגת לתת לו את שכרו, נחשב כמי שאין לו אב שאז בית דין חייבים למולו, ולכן בית דין כופין את המוהל למול כיון שאין אחר שימול. במה דברים אמורים שביט דין כופין אותו למול, בזמן שאין יד האב משגת לתת למוהל את שכרו, אבל אם ידו משגת לתת לו את שכרו והבטיח למוהל, חייב האב לתת למוהל את שכרו ולא כופין למוהל שימול בחנם. וכל שכן שצריך ליתן לו הוצאותיו.

ו. נאמר בתורה (ויקרא יב, ג): וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ולכן יש להזדרז למולו ביום השמיני, ולא לדחות המילה לימים שאחריו, ולבטל מצות וביום השמיני וגו'. אבל אם התינוק חלה והרופאים חוששים לאשר למולו ביום השמיני, יש לדחות המילה, ומיד כאשר יתאפשר למולו יש להזדרז למולו, ולא לדחות המילה. המשך בעמוד אחרון.

חברי בית הכנסת 'יביע אומר' מקדמים בברכה את

הרב גדעון מזרחי שליט"א

המתארח עימנו בשבת - להלן זמני תפילות ושעורי התורה

לפני שיש שתחוה

יום שישי	יום שבת
17:32 שיר השירים	07:45 שחרית ודרשה הרב
17:52 מנחה	15:30 תהילים לילדים
קבלת שבת ודרשת הרב	16:00 שעור תורה עם הרב
ערבית	בבית הכנסת 'יביע אומר'
21:00 שעור תורה עם הרב	17:00 מנחה
בבית כנסת 'יביע אומר'	סעודה שלישיית בבית הכנסת
	18:35 ערבית ולימוד תנא דבי אליהו

שבת שלום ומבורך

טעמו וראו כי טוב ה'

כל יום בבית הכנסת שחרית בשעה 06:00
מנחה - 20 דק' לפני שקיעה שעור תורה ותפילת ערבית

שעור תורה יומי:

- יום א' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך
- יום ב' - הרב אהרון קצין שליט"א - עין יעקב
- יום ג' - הרב ניתאי כדורי שליט"א - מוסר
- יום ד' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך
- יום ה' - הרב אהוד דהאן שליט"א - פרשת שבוע

עזר תורה לנשים בימינו בשעה 20:45

'מדריכך בדרך'

כשישב אברהם אבינו בחון בהשקט ובטח עם משפחת בית אביו וקרוביו, והוא כבן שבעים וחמש שנה, בא אליו ציווי השם: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אֶרְאֶךָ".

ואברהם אבינו לא נתעכב אפילו שעה אחת, אלא תיכף כשגמר ה' דבריו, ארז את מקצת מטלטליו והתחיל ללכת. הוא לא ידע להיכן הוא הולך ולמה הוא הולך, איך יהיה לו אוכל בדרך, ואיך יסתדר, ונתאר לעצמינו את הדרך לארץ ישראל לפני כשלושת אלפים שנה, בלי מכוניות בלי מטוסים, בלי טלפונים ובלי 'קופת חולים'... הדרך היתה מדבר, מקום ציה ושממה ושמש קופחת בימות החמה, וגשם שוטף בימות הגשמים, ואברהם אבינו לא שואל שום שאילות, ולא דואג על עצמו ולא על אשתו ועבדיו ובני ביתו, דבר אחד הוא יודע כי ה' עימו בכל עת והוא ינהיג אותו ויסדר לו לחם ומים במדבר הנורא הזה. נחשוב כמה אמונה חושית נצרכת היתה לאברהם אבינו ללכת במדבר מבלי לדעת אפילו כמה זמן יארך לו הדרך, ולאן הוא הולך?!

הנה אברהם אבינו מלמד אותנו כיצד כל יהודי מאמין צריך להתנהג, כי באמת כל יהודי יש לו מסלול שבו הוא הולך ונוסע מתחילת לידתו ועד יום מותו, בדרך הזאת ישנם עליות ומורדות, קשיים ובעיות, ופעמים עומד האדם ותוהה מה עושים? מה יהיה? איך אפשר להמשיך בדרך הזאת? מנין נשיג פרנסה? מנין נחתן ילדים? איך נסתדר ואיך נחיה? והקב"ה אומר לנו: "לך לך" תמשיך ללכת, תמשיך! אתה לא לבד, אתה חי עם אבא שבשמים, ותבטח בו שהוא יִנְהֵג אותך, והוא ינהיג אותך בדרך שקבע לך, והעיקר אל תדאג!

בספר "דורש ציון" להרה"ג רבי בן ציון מוצפי שליט"א אומר עוד דבר נפלא הנלמד מהפרשה:

אדם בעל מדרגה הולך לקיים את המצות ה', וכל כוונתו לשם שמים, לקיים רצון ה' בלי שום כוונה אחרת. היצר הרע רוצה להסית את האדם מן המצוה, אך הוא רואה שהאדם נחוש לקיים אותה. מה עושה היצר? בא לאדם ואומר לו: כדאי לך לקיים את המצוה הזאת, יש בה סגולה לפרנסה, אם תעשה אותה- תתעשר... ועל ידי כך היצר הרע 'מרויח' שלפחות האדם יפגום ב'לשם שמים' של המצוה.

האדם צריך לקיים את המצות לא בגלל הסגולה שיש בהן, ולא בגלל התועלת שניתן להפיק מהם, אלא בגלל שהקב"ה ציוה לקיימם, "כאשר צונו ה' אלהי" (דברים ד, ה). ואדרבה, אם הוא יודע שיש בה סגולה לענין מסוים, אבל הוא מקיים אותה לשם שמים בלבד בלי כוונה אחרת, שכרו כפול ומכופל!

וכך נהג אברהם אבינו, הקב"ה אומר לאברהם: "לך לך מארצך... אל הארץ אשר אֶרְאֶךָ". וברש"י: "לך לך- להנאתך ולטובתך, ושם יִאָעֶשְׂךָ לְגוֹי גָדוֹל, וכאן אי אתה זוכה לבנים, ועוד שאודיע טבעך בעולם".

אברהם אבינו שמע את דברי ה', וידע את הקושי לעזוב את ארצו ובית אביו- ומצד שני את ההבטחות הגדולות שהבטיח לו ה' ית', אך וְיִלְךְ אַבְרָם פְּאֶשֶׁר דָּבָר אֱלֹהֵי ה'". אברהם אבינו מקיים את רצון ה' לא בגלל התועלת האישית, אלא עושה זאת אך ורק משום ציווי ה', בלי שום כוונה אחרת!

זוהי דרכו של כל יהודי ודרך של כולנו, לעשות את המצוות בלי 'אינטרסים' אישיים, רק למען שמו באהבה!

מעשה נפלא סיפר ה"ר חזקיהו מישקובסקי שליט"א באחת משיחותיו, ששמע הסיפור הזה מבנו של בעל המעשה, רבי פסח פלייטו זצ"ל, שבהיותו כבן ט"ו שנה למד בראדן אצל מרן החפץ חיים הקדוש זצ"ל, ובאותה עת החליטו הוריו להגר לאמריקה, והוא שנפשו חשקה בתורה מיאן הצטרף אליהם, ובליט ברירה ההורים עזבו אותו, כשהוא נשאר לבד בישיבה עם כל האריות שהיו שם.

ר' פסח פלייטו למרות שניסה להשקיע עצמו בלימוד כמה שיותר כדי לשכוח מבדידותו שהעיקה עליו, לא עלה הדבר יפה בידו, והגעגועים שטפו את ליבו בכל עוז, וממש לא ידע לשית עצות בנפשו.

יום אחד בשעה שהרגיש תחושת בדידות כבידה, מבלי לדעת איך הוא ישתחרר מזה, להפתעתו ה'חפץ חיים' שולח לקרוא לו! הוא נכנס בדחילו ורחימו אל ביתו של הח"ח, והח"ח פונה אליו: "פסח'קה פסח'קה, נכון עצוב מאוד להישאר לבד? אבא נסע לחו"ל, אמא נסעה, האחים והאחיות נסעו, ופסח נשאר לבד בישיבה, נכון זה עצוב להישאר לבד? ואתו פסח מתבייש, גוש של דמעות חונק את גרונו ולא יכול לדבר, בראות את רוח הקודש של מרן ה'חפץ חיים' קוראה את מחשבותיו...

ולפתע לופתת אותו היד החמימה של ה'חפץ חיים' שכולה שופעת אהבה, ואומר לו ה'חפץ חיים': תחשוב רגע! יהודי פעם צועד לבד? יהודי פעם נמצא לבד? יש כוונות ציוניות? יש כוונה שְׁנֵי? הרי הקב"ה צועד איתך בכל מקום "עימנו אנוכי בצרה", איך יהודי מסוגל להרגיש לבד? איך יהודי מסוגל להרגיש שלא מולכים אותו על כל צעד ושעל...!?

כזה אמונה חיה וחזקה היתה למרן החפץ חיים, אני עם ה' וה' עימי, וזהו תפקיד של כל יהודי בעצם, לעבור את החיים שלו עם שני דברים, אמונה ושמחה! יהי רצון שזוכה לזה. שבת שלום ומבורך! שבת שלום ומבורך

הדיין הרב ברק כהן שליט"א, מח"ס שו"ת 'דברי ברק'

'רגישות לזולת'

הקבה' פונה לאברהם אבינו בתחילת הפרשה ואומר לו: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך". בעל 'אור החיים' הקדוש שאל: הרי הקבה' ביקש מאברהם להתנתק מכל בית אביו, כולל מבן דודו- לוט. ורואים אני כי אברהם עשה את ההפך הגמור: לא רק שהוא לא מרחיק את לוט ומגרש אותו, אלא אומר הפסוק הבא: "ויקח אברהם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו". ומשמע שלקח אותו מיוזמתו. "וכיצד עבר על ציווי ורצון השם"?

ענה הרב: ידע אברהם כי עליו להרחיק את לוט ע"פ ציווי השם, אלא שלא יכול הוא לעשות זאת כעת, מפני שהיה נגרם מכך ללוט השפלה והכלמה ללוט. שהרי סתם לבוא ולומר לו: "עזוב אותי, השם ביקש שאתרחק ממך - ומגל המשפחה" זה פוגע ולא ראוי.

על כן העדיף אברהם אבינו להתמתן עם קיום ציווי השם, עד אשר ימצא הזדמנות נאותה להיפרד מלוט מבלי לביישו. וכלשון 'אור החיים' הקדוש- "שלא דחפו עד שימצא המצאה שלא יכלימהו".

ומתי הגיעה הזדמנות לדחות את לוט? במריבת הרועים.

רועי אברהם ולוט רבו, שזהו דבר טבעי ומצוי בין הרועים, ולמרות זאת, כתב הצדיק שכאן מצא אברהם סיבה להיתלות עליה ולבקש מלוט להיפרד, הגם שהייתה זו סיבה רחוקה ולא הגיונית. ומדוע? כי גם ש-השם מבקש ממך להתרחק ממשוהו, חובה עליך לעשות זאת מתוך כבוד אליו ולא מתוך פגיעה ובושה. ומכאן לומדים שכשיש צורך להתרחק מדם מסוים מפני שהוא מקלקל את הסובבים- יש לעשות זאת מתוך כבוד ובדרך חכמה לבל תרגם לו בושה.

מסופר על ישיבת 'כנסת חזקיהו', שעברה טלטלות רבות עד שהוקמה. העיר היחידה שקלטה אותה בצורה יפה ולא התנגדה לה היתה 'כפר חסידיים' (רכסים של ימינו). למרות שראש המועצה לא היה אדם דתי, אך

הוא התייחס יפה לישיבה ועזר לה. לימים פגש משגיח הישיבה הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל את ראש המועצה והודה לו על היחס החם והעזרה הרבה לישיבה, או אז פנה אליו ראש המועצה ואמר- "ודאי מתפלא אתה על יחסי האדיב כלפי הישיבה- ובכן אספר לך את הסיבה לכך: נולדתי לבית דתי בפולין. הורי מאוד רצו שאלמד בישיבתו של 'החפץ חיים' בראדן. אלא שלעומתם אני נמשכתי מאוד לרחוב ורציתי להשקיע בציונות ובבניית הארץ. כיוון שלא יכולתי לסרב להם, נסעתי לישיבה בראדן שם קיבל אותי 'החפץ חיים' בחן אותי ושוחח עימי.

'החפץ חיים' הבין שיש לי דעות מקולקלות וסירב לקבל אותי לישיבה, אלא שטרם שעזבתי את ביתו, הוא פקד עלי להישאר וללון בביתו, כיוון שהרכבת הבאה יוצאת רק בבוקר. (אני יודע אם הציע לי לישון מתוך היותו בעל חסד גדול או שפשוט לא רצה שאהיה אפילו לילה אחד עם תלמידיו כדי שלא אשפיע עליהם). 'החפץ חיים' הכין לי בעצמו ארוחה והציע לי מיטה לישון, בעוד הוא יושב ללמוד ליד השולחן. ידעתי כי מדברים עליו גדולות והתרגשתי מאוד מהתנהגותו. עשיתי עצמי כישן, ומבעד לעיני 'העצמות' עקבתי אחר התנהגותו. בשעה מאוחרת, חש 'החפץ חיים' כי קר מאוד בחדר, וחשש כי קר לי, הוא אוריד את מעיל הפרווה שהיה על גופו, כיסה אותי ושב ללימודו, הוא היה אז מפורסם מאוד ונחשב לגדול הדור, ואילו אני הייתי נער צעיר שלא הכירו והולך בדרך אחרת ממנו ובהשקפות שונות, דבר שוודאי כאב וחורה לו מאוד ולמרות זאת דאג לכסות אותי במעילו האישי כדי שלא יהיה לי קר.

הרגשתי החמימות השפיעה עלי מעילו של 'חפץ חיים' לא משה ממני עד היום! לאנשים שמחנכים להתנהגות כזאת אני יכול רק לעזור, בודאי לא להפריע" סיים ראש המועצה.

גם אם השני הולך בדרך מקולקלת, תתרחק ממנו אבל בצורה מכובדת שלא תפגע בו ולא תצער אותו. אברהם אבינו 'עבר' על ציווי השם עד לרגע שיכל להרחיק את לוט באופן שלא יפגע ולא יתבייש.

לרפואת- ר' שלמה בן שושנה, ר' אהרון בן מלכה, איתי רפאל בן מירה, רוזה בת ג'מילה.

להצלחת משפחת ברקאי. לע"נ- יששכר בן מרים, לאה בת רחל

העלון מוקדש

'לך לך'

בתחילת פרשת השבוע נאמר "וַיֹּאמֶר ה' אֶל־אַבְרָם לְדַלְּךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבְּרִית אֲבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָצָה: וְאָעֲשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאֲבָרְכֶךָ וְאֶגְדַּלְהָ שְׁמִי וְהָיָה בְּרָכָה".

מה הפירוש של "לך לך" ?

מסביר רש"י : להנאתך ולטובתך.

ולכאורה זה הרי נאמר לאברם במפורש בהמשך ששכרו הוא "ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה". אם כן, מדוע צריך לרמוז לו בתחילה שזה להנאתו ?

הסבר יפה על דרך הדרש הוא על פי הנאמר בתחילת פרשת וישב .

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו - ביקש יעקב לישב בשלווה קפץ עליו רוגזו של יוסף. אמר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתקן להם לעוה"ב אלא שמבקשים ליישב בשלווה בעוה"ז?" (רש"י)

מה הבעיה לשבת בשלווה? מדוע הקב"ה כביכול אינו מעוניין שהצדיקים ישבו בשלווה!?

ונבאר על פי משל . כאשר מרתיחים קומקום חשמלי , כל עוד יש זרם חשמל המים ממשיכים להתחמם עד רתיחה. אך כאשר הזרם פוסק, המים אינם מוסיפים להתחמם אלא הולכים ומתקררים.

האדם נקרא "מהלך". בניגוד למלאכים הקרויים עומדים . כנאמר בזכריה (ג,ז) " וְנָתַתִּי לְךָ מְהֻלָּכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה".

המלאכים נבראו באופן שדרגתם הרוחנית נשארת לעולם כפי שהייתה. אך האדם נברא מן האדמה בעולם השפל . על מנת שיתקדם ישפר את מידותיו ויתעלה. וזו עיקר מטרת בריאתו.

ולכן בשלב מסויים בבריאה אמר הקב"ה " לא טוב היות האדם לבדו. אעשה לו עזר כנגדו".

מדוע לא טוב היות האדם לבדו?

משום שהאדם מטבעו, נוטה להתעצל . (כיאה לגוף המורכב מעפר שהוא היסוד הכבד ביותר בטבע). והאדם חייב משהו שידרבן אותו . ולא יניח לו להישאר במקום ולא להתקדם.

ולכן נבראה האשה .

"אשה" – אש שלה.

האשה פועלת כמו האש. היא מתקדמת ורוצה לבלוע הכל.

ובדיוק כמו האש , שניתן להשתמש בה לתועלת אם רק שומרים עליה כראוי . כך האשה . יש בה תועלת רבה. אם רק משתמשים בכוחות שלה ומתעלים אותם למקום הנכון.

לא לחינם רוב המריבות הם מצויות אצל נשים . ולכן נאמר על מחלוקת שהיא כמו אש, מכלה הכל.

הקב"ה הבין שהאדם הנוטה להישאר במקומו , חייב משהו שידחוף אותו. והשילוב בין השניים הוא זה שיביא את שניהם לתיקון הנכון.

ולכן אומרת הגמרא כי "איש ואשה, זכו, שכנה ביניהם . לא זכו , אש אוכלתם".

לעיתים איננו מבינים מדוע כשהיחסים בבית מתנהלים כבשגרה, ופתאום נוצרת מריבה. לכאורה ללא סיבה הנראית לעין. ואנו מחפשים במה טעינו. איזו פעולה נעשתה לא נכון.

ולפעמים המריבה פורצת על דבר שטותי ושולי. משהו מינורי ביותר. ואיננו מבינים מדוע הדברים יצאו מפרפורציה.

אך התשובה היא : ביקש יעקב לישב בשלווה.

ברגע שלא חלה התקדמות אצל הבעל, ואין השקעה בחיי הנישואין. הם נובלים מאליהן.

השגרה מרדמה. והאשה צוברת כעסים ללא ידיעתה. מטבעה היא רוצה להרגיש כל הזמן פעילות. התרגשות, ורגשות אהבה. וברגע שאינה חשה בכך נוצרים אצלה משקעים.

זו גם הסיבה שמומלץ להרבות במחמאות ככל שניתן. (למרות הקושי שבדבר).

האישה חייבת להיות ניוזנת ממחמאות חדשות כל פעם. ובמיוחד יש להבחין כאשר היא "דורשת" את המחמאות.

למשל "איך הבגד יושב עלי?" . "איך הנעליים החדשות?" . "רואים שרזיתי?" . או אפילו כאשר היא מתארת כמה הרבה עבר עליה במהלך היום. יש להחמיא לה על יכולותיה וכישר העמידה שלה .

לסיכום: הגבר נוטה מטבעו לבקש שקט ומנוחה. אך על מנת להגיע לתכלית בריאתו ולטוב שלו ולהוציא את כוחותיו, הוא נדרש לפעול ולהתקדם. על מנת לסייע לו בכך, נבראה האשה.

אם הוא אינו מתקדם, יחווה בכך בזוגיות. האהבה תלך ותדעך.

לכן, נחפש היכן ניתן להתקדם ולהשתפר במידות. ובפרט ביחס לבני המשפחה.

לייעוץ וסיוע ניתן להתקשר 0523898468.

חושן משפט- הרב יצחק פריי

משולחן בית הדין'

שאלה: יאיר יצא ממקום עבודתו להפסקה קצרה על מנת לסדר במשרד ממשלתי בעיה שהתעוררה. הוא החתים כרטיס ביציאה וקיווה לשוב תוך רבע שעה. הוא הגיע למשרד הממשלתי . בירר מי אחרון בתור לאותו פקיד והמתין.

טרם הגיע תורו הגיע אדם ונכנס ישירות לפקיד ללא המתנה. תוך שהוא אינו מתייחס למחאה שהשמיע יאיר. אותו אדם התעכב אצל הפקיד זמן רב. ומחמת כך הפסיד יאיר שעת עבודה.

האם יש משמעות הלכתית לתפיסת תור?

האם אותו אדם מחוייב לשלם ליאיר את הפסדו?

תשובה: אמנם המושג גזל או גניבה הוא כאשר מדובר על גניבת דבר פיזי. (למרות שכלשון מושאלת מצאנו גניבה לדבר וירטואלי . למשל "גונב דעת הבריות").

פתרון לחידה משבוע שעבר:

1. מה השם של א. אשתו של נח ? (רש"י) ב. אביו ג. בניו? **תשובה-** א. נעמה (עיין רש"י פרק ד' כב) ב. למך ג. שם, חם ויפת.
2. באיזה גיל היה נח א. כשבנה את התיבה ב. כשנפטר? וכמה זמן ארכה בניית התיבה ולמה? **תשובה-** א. 600 ב. 950 ג. 120 שנה. כדי שישאלו אותו לפשר מעשיו ואולי יחזרו בתשובה.
3. "צוהר תעשה לתיבה". ציין 2 פירושים למילה צוהר. **תשובה-** צוהר= א. חלון. ב. אבן טובה שמאירה כצהריים.
4. מה משמעות המלה "מבול" ציין 3 פירושים (רש"י). **תשובה-** מבול= א. בילה (=השמיד) את הכל. ב. בילבל. ג. הוביל ממקום גבוה לנמוך.
5. "ונח מצא חן בעיני ה'". לפי סוטה דף מ"ז 3 דברים מוצאים חן בעיני האדם. מה הם? **תשובה-** חן המקום על יושביו, חן אישה על בעלה וכן מיקח על מיקחו (כלומר אדם אוהב את מה שהוא קונה).

חידה

1. "ויבוא הפליט ויגד לאברם". מיהו הפליט ומדוע נקרא כך? (רש"י י"ד, ג)
2. אברם אומר ללוט: "כי אנשים אחים אנחנו" איזו קירבה יש ביניהם?
3. מיהם: א. ברע ב. בלע?
4. באיזה כינוי נקרא ים המלח?
5. שמי "חצצון תמר" (פרק יד פסוק ז). מי אני?

חברי הקהילה שואלים

בבאר הגולה (שד"מ כ"ח) בשם הכלבו שאם חל יום ז' של אבלות ב"מ בר"ח יעלו למחרת, זה דווקא באופן שעולה ביום ז' ומתעורר לבכי ומספד, אבל בלא"ה אין מניעה לעלות כ"ש שעולה להתפלל בקבר של צדיק.

אמנם כבר הביאו רבותינו המקובלים שהאר"י ז"ל ציווה למהר"ח **שלא לעלות בשבת ויר"ט וראש חודש** כי נפשות הצדיקים עולות למעלה ע"כ. ובשול"ת שערי עזרא (ח"א סימן פ"ז) הביא מקור לזה מדברי הזוה"ק רות, שבראשי חודשים ושבתות באים הנשמות להשתחוות לפני השערים של מלך העולם, מ"מ איסור אין בדבר ואם רוצה לעלות ולהתפלל בפרט בציון הצדיק מה בכך, ובפרט לדברי ר"ח פלטיאל הביאו בב"ח (יר"ד ר"ז) שהתפילה בציון הצדיק היא כתפילה במקום קדוש וזה טעם שנתפלל כלב על קברי אבות, שמקום ציון הצדיק הוא אדמת קודש, וגם לחולקים ודאי שלא יפנה בבקשתו להיות דורש אל המתים אלא יבקש מהקב"ה שיושיעו בזכות הצדיק או יבקש המצדיק שיתפלל בשבילו מה' יתברך שהוא מושל בכל, אם כן מה יזיק אם יעלה ויבא להתפלל על קברות הצדיקים ותקובל תפילתו מכל מקום.

העולה מן האמור: מעיקר הדין אין לאסור לעלות ביום ר"ח להתפלל בבית הקברות וכ"ש על ציון הצדיק ורק כשאפשר לו, יכוון זמנו לעלות בער"ח שהוא יום היותר מסוגל לתשובה ותפילה ומלבד זה ביום ר"ח יש להשתדל הרבה בכבודו ולהוסיף בו בסעודה ובנתינת צדקה.

בדבר מה שנשאלנו מידיד ה' ה"ה רועי סהר ה"ו, האם נכון לעלות לבית העלמין ביום ר"ח לתפילה על ציון הצדיק?

בגמרא ברכות (מ"ט ע"א) נסתפקו האם מזכיר שמחה בהזכרת ראש חודש או לא, שמצד אחד לא מצינו שהתחייבנו בו על השמחה כמו ביר"ט ומאיך הוקש ר"ח ליר"ט לענין השמחה בפסוק "וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם", ומסקנת הראשונים דאין מזכירים בו שמחה ומ"מ מהני ההיקש לענין שאסור להתענות בו, ולדעת הרמב"ם איסור תענית בר"ח הוא מהתורה שכתב (נדרים פ"ג ה"ט) "הנודר שיצום יום ראשון או שלישי כל ימיו, ופגע בו יום זה ביום טוב או עיר"כ הרי זה חייב לצום ואין צריך לומר ראש חודש, פגע בו חנוכה ופורים ידחה נדרו מפני הימים האלו הואיל והם מדברי סופרים הרי הם צריכים חיזוק" הרי שהשווה ר"ח לימים טובים לענין שאסור להתענות בו מהתורה. **ופסק בשו"ע (ת"ח ס"א) שר"ח אסור בתענית** מיהא מדרבנן (ס"ד) והביא שיטת הרמב"ם שמשמע ממנו שהאיסור מהתורה. ושיש מצווה להרבות בסעודת ראש חודש והוא מצווה כמו סעודת פורים (עולת שבת בשם ירושלמי) וצא נא וראה בדברי האחרונים גודל מעלת ר"ח והסעודה בו ובפרט בדברי כף החיים (פלאגי) סימן ל"ה שמארך הרבה בזה ובפרט שצריך מלבד הסעודה לקבץ אצלו ת"ח מהוגנים ולהרבות בצדקה ע"ש,

לענין צידוק הדין פסק בשו"ע שאומרים בראש חודש כיון שאינו כמו הספד שנאסר בר"ח, אלא הודאה וקבלת דין שמים, והרמ"א חולק. אבל לעלות לבית העלמין לא נאסר ואף שכתב בב"י והביאו

המשך הלכות ברית מילה

יש למחות בתוקף ביד המוהלים המקדימים למול את הבן קודם יום השמיני, או מאחרים את המילה לימים אחרים, (בלי סיבה של חולי של התינוק) שהרי מבטלים בזה מצות עשה מן התורה של "וביום השמיני". וכן אם מלין בלילה, לאחר צאת הכוכבים, שמבטלים בזה מצות עשה מן התורה.

ז. אין מלין אלא ביום, ואפילו מילה שלא בזמנה אין מלין אותה אלא ביום. ואין מלין אלא משתנן החמה ביום השמיני ללידתו, עד השקיעה. ואם מל משעלה עמוד השחר [שהוא שעה וחומש בשעות זמניות קודם הזריחה], יצא, ואין צריך לחזור ולהטיף דם ברית. ולכן אם אי אפשר למולו אחר הנץ החמה, שעת הדחק כדיעבד דמי, ומותר למולו משעלה עמוד השחר.

ח. אם עבר יום השמיני והאב לא קיים את מצות מילה, אין עליו עונש נידוי, אבל איבד שכר מצוה בזמנה בעולם הבא, שהוא עונש קשה יותר מנידוי, ולכן יש להסביר זאת לאותן טועים שקובעים את מועד הברית ביום שהדבר נוח להם, או ביום שאולם השמחות פנוי.

ט. אף על פי שכל היום כשר למצות מילה, מכל מקום זריזין מקדימין למצוות, ומלין מיד בבוקר, ולכן אין להשהות מצות מילה לאחר חצות היום, בכדי שיבואו המזמנים ויהיה ברוב עם הדרת מלך, שהרי מצות זריזין מקדימין למצוות, חשובה יותר ממצות ברוב עם הדרת מלך. וראוי להקדים המילה ככל האפשר, ולהשתדל לערוך המילה קודם חמש שעות מהיום, ולא להשהותה לאחר חמש שעות מן היום, שנראה כאילו מצות מילה בזויה עליו חס ושלום.

י. היכא דאפשר יש לחזר שיהיו עשרה אנשים בעת המילה. אבל היכא דאי אפשר מלין גם כשאין עשרה. ולכן אם מאחרים עריכת

הברית לשעות אחר הצהרים, בכדי שיוכלו לקיימה במנין עשרה, שאם יקדים לערוך את המילה בשעות הבוקר ולפני הצהרים, יצטרך לוותר על עשייתה במנין, אפשר להתיר להשהותה כדי לעשותה במנין. ובפרט שיודע שכולם משכימים למלאכתם ולתורתם, ואפשר שלא יזדמן לו מנין בעת עשיית הברית.

יא. תינוק שנולד בין השמשות שהוא ספק יום ספק לילה, מונים לו שמונה ימים מהלילה, ונימול ליום השמיני של מחרתו. וכן אם יש ספק אם נולד קודם השקיעה או אחר השקיעה, מונים שמונה ימים מהלילה. ועל אבי הבן לרשום במדוייק את רגע הלידה, וכל שיש ספק בדבר עליו להיוועץ במורי הלכה בדבר קביעת מועד הברית.

יב. תינוק הנימול לשמונה, ואירע אונס שלא הספיקו למולו ביום השמיני עד ששקעה השמש, וכגון שהמוהל נתעכב מלהגיע מסיבת אונס, עד ששקעה החמה, והצבור המתין לו באולם, והכל היה מוכן למילה, שורו טבוח ויינו מזוג, ואם לא ימולו את התינוק יהיה הפסד גדול לאבי הבן וגם כבוד הבריות, יש לסמוך להקל למולו מיד, בזמן בין השמשות, ולא לדחות המילה למחרת, ולבטל מצות עשה של "וביום השמיני ימול בשר ערלתו". ורשאים גם כן לברך כל ברכות המילה. משום ספק ספיקא, שמא הלכה כרבינו תם שעדיין יום גמור הוא (עד כשיעור מהלך שלשה מיל ורביע), ואת"ל שהלכה כהגאונים, שמא הלכה כר' יוסי (בשבת לה). דס"ל דבין השמשות של ר' יהודה (הוא בין השמשות שלנו) יום הוא, ועוד שמא בכלל הדין של בין השמשות יום הוא. ואמנם אם עבר זמן "בין השמשות" והגיע "צאת הכוכבים", אין למולו, כי מילה בלילה פסולה, אלא יש לדחות המילה למחרת ביום.

השאלת ציוד לכל אירוע
השאלת ציוד רפואי
אור- 0502052455

אפי"ם אהפ"ת ח'נ"מ

גמ"ח יביע אומר

